

La ciència al focus

Published by [Interacció](#) [1] on 06/02/2019 - 15:42 | Last modification: 10/04/2026 - 09:31

Explicar bé la ciència també vol dir saber-la posar en escena

La major part del que sabem sobre ciència l'hem après, probablement, a l'escola, a través dels llibres, les explicacions del professorat o altres formats més convencionals de transmissió del coneixement. També n'hem après, sovint sense adonar-nos-en, per vies més indirectes: llegint una novel·la, mirant un programa educatiu o trobant-nos amb relats que, sense ser estrictament acadèmics, ens han ajudat a entendre millor el món. Ara bé, hi ha un tipus d'experiència que té una força particular: aquella que es produeix en directe, quan la comunicació deixa de ser només informació i es converteix en presència, ritme, veu, cos i relació amb un públic.

És justament aquí on les arts escèniques entren en joc com alguna cosa més que un recurs ornamental. La guia *Artes escèniques para comunicar ciencia* parteix d'aquesta idea i la desenvolupa amb voluntat pràctica: si volem comunicar millor la ciència, no n'hi ha prou amb tenir continguts solvents. També cal pensar **com** es diuen, **com** es construeix l'atenció i **com** es genera una connexió real amb qui escolta. El document forma part de la col·lecció "Comunicar és fàcil", impulsada pel Centre d'Estudis de Ciència, Comunicació i Societat de la Universitat Pompeu Fabra, i s'adreça sobretot a personal investigador i professionals de la comunicació científica que vulguin reforçar les seves habilitats expressives. També hi ha col·laborat la Fundació Espanyola per a la Ciència i la Tecnologia, fet que situa la proposta dins d'un marc de divulgació científica més ampli.

El valor del text no és tant que "afegeixi teatre" a la ciència, sinó que ajuda a entendre una cosa més important: **explicar coneixement no és només transmetre dades**, sinó construir una situació de comunicació. I és aquí on la guia resulta útil, perquè baixa aquesta intuïció a tècniques molt concretes.

Una de les primeres és l'**storytelling**, entès no com una fórmula buida o una moda comunicativa, sinó com la capacitat de donar forma narrativa a allò que es vol explicar. La guia recorda que narrar bé pot ser clau per interessar, commoure, mobilitzar i implicar una audiència. En el terreny de la divulgació científica, això és especialment rellevant, perquè massa sovint es pressuposa que el valor del contingut és suficient per si mateix. I no sempre ho és. El coneixement necessita estructura, ritme i una certa tensió narrativa si vol ser escoltat de debò.

Aquesta mateixa lògica s'estén a la **comunicació no verbal**, que el document tracta com una dimensió central, no secundària. El cos, el gest, la postura, la mirada o la manera d'ocupar l'espai també comuniquen, i sovint ho fan amb més intensitat que moltes paraules. La guia defensa que conèixer millor aquest "diccionari emocional i corporal" permet construir una comunicació més propera a les arts escèniques i, per tant, més efectiva a l'hora d'establir vincles amb el públic. La qüestió és rellevant perquè desmunta una separació massa rígida entre rigor i expressivitat: fer una comunicació científica més corporal o més escènica no vol dir fer-la menys precisa, sinó més conscient de com arriba.

En aquesta línia, el document també dona importància al **cos com a instrument**. Abans de parlar en públic, diu, cal aprendre a relaxar-se. La respiració, lluny de ser un detall menor, està estretament vinculada amb el pensament i les emocions. És un punt interessant perquè desplaça el focus des del missatge cap a la disposició mateixa del qui comunica. No es tracta només de "dir bé" una idea, sinó de crear les condicions perquè aquesta idea pugui ser dita amb claredat, presència i convicció.

La guia també aborda les **interferències i bloquejos**, és a dir, tot allò que pot dificultar la comunicació oral i escènica, i proposa estratègies per prevenir-los i per avaluar posteriorment l'actuació. Aquest és un dels aspectes més útils del document perquè introdueix una idea que sovint queda fora de la divulgació: comunicar no és només exposar, sinó també **revisar, ajustar i aprendre de la pròpia pràctica**. En aquest sentit, el text no només ofereix recursos expressius, sinó una petita pedagogia de la consciència comunicativa.

Cap al final, el treball amplia la mirada i incorpora exemples que permeten veure aquestes estratègies en

moviment. D'una banda, recull noms de científics que han destacat per la seva capacitat de comunicació oral i, de l'altra, esmenta grups que treballen actualment en la intersecció entre arts escèniques i divulgació científica, com Big Van Theory, InCite: Institut de Ciència i Teatre o Curious Directive. Aquest tram és útil perquè aterra el discurs i mostra que aquesta hibridació no és només una idea suggerent, sinó un camp de pràctiques que ja fa temps que s'està explorant.

Llegida, la guia és valuosa per una raó bastant simple: recorda que la divulgació no depèn només de què sabem, sinó també de **com fem habitable aquest saber per als altres**. I aquí les arts escèniques no apareixen com un complement simpàtic, sinó com una caixa d'eines seriosa per pensar la mediació, l'atenció i la relació amb els públics. La pregunta de fons, per tant, no és només com podem fer la ciència més atractiva, sinó què passa quan assumim que comunicar coneixement també és una pràctica cultural, situada, expressiva i compartida.

[Artes escénicas para comunicar ciencia \[2\]](#)

Categories: Manual, guia

Categories: Informes i documents

Tags: ciència i cultura

Tags: educació i cultura

Tags: participació cultural

Tags: innovació cultural

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2019/focus-ciencia>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/manual-de-comunicacion-oral-y-artes-escenicas.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/7875>